

Magyar könyv- és zeneműkereskedelmi szokásjog tervezete

Közrebocsátja a
**Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők, Zeneműkiadók
és Zeneműkereskedők Országos Egyesülete**

Nem végleges szöveg!

Kézirat gyanánt

Budapest, 1923
Révai Testvérek Irodalmi Intézet R.-T. Nyomdája
Budapest, V., Ügynök-utca 8.

I.

Általános határozatok.

1. §.

Amennyiben a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők, Zeneműkiadók és Zeneműkereskedők Országos Egyesületének alapszabályai nem intézkednek, vagy különleges megállapodás a felek között létre nem jött, az üzleti összeköttetés lebonyolítása a magyar könyv- és zeneműkereskedelem tagjai közt az alábbi szabályok szerint eszközlendő:

2. §.

Magyar könyv- és zeneműkereskedőnek azon önálló cégtulajdonosok, illetve vállalatok felelős vezetői tekintendők, kik a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők, Zeneműkiadók és Zeneműkereskedők Országos Egyesületének tagjai és ezáltal az alapszabályszerű határozatoknak, valamint jelen szokásjog érvényének magukat alávetik.

3. §.

A könyv- és zeneműkereskedői üzem a következő csoportok szerint tagozódik:

1. A kiadói,
2. az elárúsítói;
 - a) szortiment,
 - b) antiquárius,
 - c) kolportage-üzletek;
3. közvetítő:
 - a) bizományos,
 - b) Grossó-szortiment,
 - c) elárúsító szervekkel bíró üzemek.

4. §.

Az egyesület alapszabályaiban, valamint jelen szokásjogban lefektetett elvek és szabályok pontos betartásáért minden könyv- és zeneműkereskedő teljes felelősséggel tartozik s ez a felelősség kiterjed az üzem körében előforduló mindennemű ténykedésre.

5. §.

Valamely közzétételre, mint köztudomásúra, könyv- és zeneműkereskedők az esetben hivatkozhatnak, ha az az egyesület hivatalos lapjában, a Corvinában történik.

II. Tagozódás.

1. Kiadó.

6. §.

Kiadónak az tekintendő, aki könyvek, zeneművek, vagy egyéb kiadványok kiadását saját számlára üzi.

2. Elárusító.

a) Szortimenter.

7. §.

A szortimenter a kiadó kiadványait üzletében saját számlájára terjeszti.

b) Antiquarius.

8. §.

Antiquar könyv- és zeneműkereskedőnek az tekintendő, aki a közönségtől vásárol, vagy kiadók megmaradt készleteit szerzi meg üzletében való továbbadásra.

9. §.

Antiquar cikknek tekintendő valamely mű, ha fel van vágva, ha árleszállításból származik, ha kiadványmaradék, ha részletüzlet révén kerül forgalomba még akkor is, ha új példány, ha másodkézből vétetett, ha előző kiadás.

Ujdonságok a megjelenés alkalmával a példányon jelzett naptári évben még akkor sem hirdethetők sem nyomtatásban, sem kirakatban a bolti árnál olcsóbban, ha azok tényleg használtak, ez azonban nem zárja ki az üzleti kereslet során antiquar árban történő eladásukat.

E korlátozás csak azokra az új kiadásokra terjed ki, amelyek átdolgozott alakban jelennek meg.

10. §.

A modern antiquarium hirdetéseinél, amennyiben új művek antiquar művekkel együttesen hirdettetnek, feltűnő megkülönböztetés teendő az új és antiquar művek között.

11. §.

Az elárusító tulajdonában levő kiadványmaradékok bolti árát mindenkor az elárusító szabja meg úgy, hogy azok árából a viszonteladónak még legalább 25% engedményt tegyen.

A kiadó által leszállított áru műveket, ha a leszállítás időleges volt is, jogában áll az elárusítónak készlete erejéig tetszés szerinti áron forgalomba hozni.

A kiadó által hirdetett leszállítás időtartama alatt nincs jogában az antiquariusnak a leszállított áru műveket sem olcsóbban hirdetni, sem olcsóbban eladni, mint ahogy azt a kiadó eszközli.

12. §.

Tudományos és modern antiquárius hirdetéseiben, körleveleiben és kirakatában feltüntetett árakból a kartársak részére az alábbiakban megállapított engedmény nyújtandó.

1–10 aranykoronáig 15%;
10–20 aranykoronáig 10%;
20 aranykoronán felül 50%.

13. §.

Az antiquar forgalomban minden szóbeli és írásbeli ajánlat kötelezettség nélkül értendő, hacsak az ellenkezője kikötve nincsen.

c) Kolportázs-üzletek.

14. §.

Kolportöröknek azok tekintendők, akik a kiadványokat házalás útján magánfeleknek saját számlájukra adják el. Kolportőr csak magánfeleknél terjesztheti a kiadványokat, nincs tehát jogosítva az elárusítóknak eladni.

15. §.

Az Egyesület keretén kívül álló kolportöröknek a kiadó vagy elárusító csak akkor szállíthat, ha a kolportőr az Egyesület alapszabályainak, a jogszokásnak és az Egyesület mindenkor határozatainak pontos betartására kötelező írásbeli nyilatkozatot ad. Ez esetben a kolportőr által vállalt kötelezettség pontos betartásáért az őt kiszolgáló kiadó, illetve elárusító tartozik felelősséggel.

3. Közvetítő.

a) Bizományos.

16. §.

Bizományosnak tekintendő:

1. aki a vidéki kiadók, vagy elárusítók megbízottja a budapesti piacra;
2. aki a kiadványokat főbizományosként hozza forgalomba;
3. a kiszolgáltatási raktárt kezelő megbízott.

1. Könyvkereskedő képvisellete.

17. §.

A bizományos az elárusítóknak a kiadókkal való és egymásközti forgalmát bonyolítja le megbízása alapján, megbízója részére és költségére.

A megbízásról való értesítés közzététele az Egyesület hivatalos lapjában, a Corvinában eszközlendő. Egy cégnek csak egy bizományosa lehet.

Mindaddig, míg a megbízott a cég jogos képviselőjének tekintendő, jogcselekményei az üzleti szokások által megszabott határokon belül a megbízóra nézve kötelezők.

18. §.

A bizományos megbízója megbízása alapján és számlájára jár el. Harmadik személyek részéről jogosítottnak tekintendő arra, hogy a megbízója számára könyvküldeményeket, iratokat, pénzt és egyéb értéket átvegyen és azokat nyugtázza.

19. §.

A bizományosi díjak és költségfelszámítások kölcsönös megállapodáson alakulnak.

20. §.

A bizományos szavatol megbízójának minden kárért, melyet önhibája által vagy megbízásellenes eljárása által okozott. E szavatolás azonban csak megbízójával szemben áll fenn. A kiadó kárával csak a megrendelő ellen fordulhat, jogviszonyban csak vele áll és a bizományoshoz sohasem utasítható kártérítésért.

Annak megállapítása, hogy mikor járt el a bizományos megbízásellenesen, annak elbírálásától függ, vajon a bizományos eljárása azonos-e valamely előbb gyakorolt s a megbízó által hallgatagon tört eljárással, vagy a bizományosi üzlet természetében rejlő általános üzleti szokásokkal.

2. Főbizományos.

21. §.

Főbizományosnak az tekintendő, aki akár kiadóktól, akár magánfelektől egyes kiadványokat vagy kiadványcsoportot bizományi kezelésben tart s e kiadványokat saját számlájára és cége alatt hozza forgalomba, mintha e kiadványoknak kiadója volna.

22. §.

A főbizományos a könyvkereskedői forgalomban a szokásjog rendelkezéseinek betartása szempontjából nem hivatkozhatik a bizományba adó magánféllel kötött megállapodásaira, vagyis minden tekintetben az összes egyesületi szabályok és a szokásjog pontos betartására köteles.

3. A kiszolgáltatási raktár.

23. §.

Kiszolgáltatási raktárnak a kiadó cég lerakata tekintendő valamely megbízottnál, aki megtérítés ellenében a kiadó számlájára és cége alatt szolgáltatja ki a kiadványokat. Kiszolgáltatási raktárnál a kezeléssel megbízott a jogokba és kötelezettségekbe nem lép, vagyis jogviszony csak a kiadó és a kiszolgáltatási raktárról vásárló vevőfél között létesül a könyvvásárlásokból folyólag.

b) Grossó-szortiment.

24. §.

Grossó-szortimentnek azon üzlet tekintendő, mely üzletszerűleg foglalkozik kiadványok beszerzésével azon célból, hogy azokat elárusítóknak saját számlájára, mint nagybani kereskedő szállítsa. Az ily nagybani könyvkereskedő (grossista) az Egyesület szabályainak betartására kötelezve van akkor is, ha jelen szokásjog keretein belül az Egyesület kötelékén kívül álló viszontelárusítókkal lép üzleti összeköttetésbe. Köteles ehhez képest, amennyiben nem Egyesületi tagnak szállít, a viszontelárusítótól kötelező nyilatkozatot beszerezni a szállítási szabályok pontos betartására.

25. §.

A grossó-szortiment felelősséggel tartozik azért, hogy az általa kiszolgált üzletfelek az Egyesület eladási szabályait pontosan betartsák.

26. §.

Az évközben visszakért kiadványoknak remittálásánál a kiadó engrossistáknak két héttel több időhaladékot tartozik engedni, mint a többi elárusítóknak.

27. §.

Grosso-sortiment a viszontelárusítóknak szabad egyezkedés tárgyát képező megállapodás alapján, a grossista-forgalomban szokásos engedménnyel szállítja a kiadványokat. Ez engedmény azonban nem haladhatja meg azt a mértéket, amelyet a kiadó az egyes kiadványoknál vagy kiadványcsoportoknál hasonló mennyiségű vétel esetén megállapított.

c) Elárusító szervezetekkel bíró üzemek.

28. §.

Elárusító szervezetekkel bíró üzemeknek azok tekintendők, melyek a kiadványokat saját felelősségükre a következő módon hozzák forgalomba:

- a) Saját cégük alatt, fiókjaikban, elárusító helyeken, mozgószervek, rikkancsok után stb.
- b) bizományosaik, vagy lerakataik útján. Ez üzemek az Egyesület szabályait s a jelen szokásjogban foglaltakat összes szerveikkel pontosan betartani kötelesek s ezért teljes felelősséggel tartoznak.

Üzleti összeköttetés kiadó és elárusító közt.

a) Folyószámla és készpénzüzlet általában.

29. §.

A könyvkereskedelmi összeköttetés kiadó és elárusító között készpénzfizetés vagy hitel alapján történik.

30. §.

Az üzleti összeköttetés tényleg megtörténtnek tekintendő:

- a) ha a kiadó az elárusítótól a megrendelést megkapta s azt, akár készpénzfizetés, akár hitel mellett eszközölte,
- b) az elárusító a kiadónak oly küldeményét, melyet meg nem rendelt, elfogadott, anélkül, hogy az ellen négy hét alatt felszólalt volna.

31. §.

A készpénzfizetési üzlet alapját az erre irányuló megrendelés képezi. Ettől való eltérésnek külön megegyezés esetében van helye.

A készpénzfizetés mellett való rendelés elintézése a kiadó részéről az elárusítóval szemben általában meg nem tagadható, valamint megadandó a szokásos százalék is. Erészből az alapszabályok 10. §-ának a) pontja szolgál irányadóul, melynek értelmében a kiadó a könyvek kiszolgáltatását, illetőleg a megfelelő százalék megadását csakis abban az esetben tagadhatja meg, ha oly személyes viszony áll fenn a felek között, mely a megrendelő fél rosszhiszemű eljárása folytán a kiadónál indokoltá teszi az összeköttetés kerülését. Ily esetekben felmerülő panasz tárgyában az Egyesület választott bírósága dönt.

Kiadók, akik egyszersmind elárusítók is, nem jogosultak rosszhiszeműleg, többi kartársaik rovására előnyben részesíteni saját elárusító üzletüket és azokat oly készletekkel ellátni, melyek azok rendes üzleti forgalmával arányban nem állanak.

b) Számlaösszeköttetés és küldemények.

32. §.

A magyar könyv- és zeneműkereskedelem számlája január hó 1-vel kezdődik és december 31-vel záródik, amennyiben a szállítások nem készpénzben történnek és külön kikötések (havi, negyedévi, félévi számlák stb.) nem állanak fenn. A számla végleges kiegyenlítése a számla lezárását követő március 31-én eszközözendő, jogosult azonban a kiadó számla követelésére előleget kérni. Ha ez előleg összegét vagy arányát előre meg nem állapították, vagy a kiadó a megállapított arányt meghaladó előleget kérne, tartozik a kért előleg után 5% évi kamatot az elárusítónak megtéríteni.

A kiadó bármikor feltétlenül jogosult a számlaviszonyt korlátozni, megszüntetni, illetve a készpénzösszeköttetésre áttérni.

33. §.

A számlaküldemények lehetnek:

- a) Ujdonságok (pronova).
- b) Bizományiak (á Condition).
- c) Szoros számlára vettek (Fest).
- d) Folytatások (Pro continuatio).

34. §.

Azon küldemények tartoznak egy év folyószámlájára, melyeket a kiadó a naptári éven belül szolgáltatott ki.

c) Ujdonságok és bizományi küldemények.

35. §.

Ujdonságok vagy egyszersmindenkorra szóló, vagy egyes esetre történt megrendelés alapján küldhetők.

Egyszersmindenkorra szóló megbízásnak tekintendő az is, ha az elárusító a megrendelés nélkül kapott küldeményt elfogadja és annak vétele után nem jelenti ki azt, hogy „megbízás nélkül” ujdonságokat nem kíván.

36. §.

Ujdonságoknak tekintendők az eddig meg nem jelent kiadványok, a megjelentek újra nyomtatott kiadásai és valamely megindult mű folytatásai, amennyiben e folytatások önálló egészet képeznek.

37. §.

Ha a fentiek szerint figyelembe vehető megrendelés, illetve megbízás esete fenn nem forog, vagy ha a küldött ujdonság a 36. §-ban megállapítottaknak meg nem felel, az elárusítónak jogában áll a küldés ellen felszólalni s az ily kiadványokra vonatkozó és azok szállításával kapcsolatos összes költségeinek megtérítését a kiadótól követelni.

38. §.

Bizományi küldemények azok, melyek visszaküldhetési engedéllyel küldettek.

39. §.

A bizományi küldemények a leszámolási határidőig az elárusító rendelkezésére állanak. Minden év március 31-ig köteles azokat visszaküldés, disponálás vagy kifizetés útján elszámolni.

A bizományi küldemény a kiadó tulajdona. Az elárusító felelős minden kárért, mely a rendes kereskedő gondosságával elhárítható nem volt. A biztosítás elmulasztásával járó veszély az elárusítót terheli.

A kiadó a bizományi cikk visszaküldését évközben bármikor követelheti s az elárusító tartozik a felszólításnak a 37. §. értelmében eleget tenni, de a számla kiegyenlítésére ily esetben is a 32. §. rendelkezései mérvadók.

d) Küldemények szoros számlára és folytatásra.

40. §.

A rendelő megrendeléseinél jelezni tartozik, vajjon a rendelés bizományi szoros számlára, készpénzre vagy folytatással történik-e. Ha a megrendelő e jelzést elmulasztja, a megrendelés szoros számlára, illetőleg készpénzért vásároltatnak tekintendő.

41. §.

Az írásbeli megrendeléseken előforduló megjegyzés: „Szoros számlára rendelteteket magasabb százalék mellett készpénzért” annyit jelent, hogy a megrendelő a küldeményt készpénzért is elfogadja, ha a kiadó az 54. §-ban megállapított százalék különbözetet számítja.

42. §.

A szoros számlára vagy folytatásra hozatott cikkek a következő leszámolásnál fizetés által egyenlítendő ki, visszaküldési jog csakis a következő kivételes esetekben gyakorolható;

a) ha a kiadó a megrendelést szándékosan vagy mulasztásból elkésztetten intézi el, s ha az elárusító 3 napon belül e cikkek visszavételét kívánja azzal az indokolással, hogy a küldemény elkésztett;

b) ha a küldött mű nem kifogástalan, hanem annak oly hibája van, mely a vevőt feljogosítja arra, hogy annak átvételét az elárusítóval szemben megtagadhassa, vagy a már részére kiszolgáltattott cikk visszavételét követelhesse. Ez esetben az elárusító nem köteles a kifogásolt mű helyett más kifogástalan példányt cserébe elfogadni, hanem a visszavétel és az ár megtérítését követelheti;

c) ha a megrendelés tárgya része egy oly műnek, melynek egyéb részei más kiadónál jelentek meg s kiderül, hogy egy vagy több rész már nem kapható;

d) kellő időben lerendelt folytatások, amennyiben a visszaküldés két hónap alatt fogantatott. A lerendelés kellő időben történtnek akkor tekintendő, ha az a legújabb füzet vétele után azonnal, de legkésőbb egy további füzet megjelenése előtt eszközöltetett;

e) vételre vagy készpénzért szállított folyóiratokat köteles a kiadó számlán, illetve készpénzért visszavenni, ha a lerendelés a felszámított évnegyed, félév, évfolyam vagy kötet első füzetének vétele után azonnal megtörtént és az elárusító a lerendelestől számított 3 hónapon belül azokat tényleg visszaküldi;

f) ha a kiadó tévedésből szállított készpénzért, vagy a rendelést elcserélte és az elárusító erről őt azonnal a küldemény vétele után értesítette. A kiadó a tévesen küldött cikket 3 hónapon belül készpénzért visszavenni tartozik;

g) a helybeli forgalomban egyes kivételes esetekben a kiszolgáltattott kiadványok és idegen (sortiment) cikkek, ha a vevő azokat három napon belül visszaadja. Az előre megrendelt művek vissza nem küldhetők.

e) Teljes művek, folytatásos munkák.

43. §.

A kiadó küldeményei szokás szerint:

a) teljes művek, teljes árfelszámítással,

b) valamely mű egyes kötetei, füzetek vagy valamely folyóirat egyes számai, csupán az illető kötet, füzet vagy szám árának felszámításával,

c) egyes részek, füzetek vagy számok, az egész mű, vagy folyóiratnál az évfolyam ár-felszámításával vagy egy bizonyos számú füzet, vagy kötet árának felszámításával (pro cplt., 1. pld., I. negyed, stb.)

44. §.

Ha a kiadó több részből álló teljes művet az egész árán szállítja az elárusítónak, ez tartozik a munkát vagy teljességében megtartani, vagy (amennyiben erre egyébként jogosult) egészében visszaküldeni, úgy amint azt a kiadótól kapta.

45. §.

A kiadó tartozik folytatólagosan megjelenő kiadványát teljesen, azaz végig szállítani, ha folyóirat az egészet képező időszakokra. Ha a mű csonkán marad, köteles a kiadó a megjelent füzeteket visszavenni, kivéve, ha a megjelent rész magában lezárt egészet képez. Ha a folytatólagos mű megjelenése közben cserélt kiadót, nem köteles az új kiadó az elődje által szállított részeket visszavenni még cserébe se. Az elárusító a visszavétel tekintetében csak azzal szemben léphet fel, akitől a kérdéses füzeteket, vagy részeket tényleg kapta.

Ugyanez az eset áll fenn akkor is, ha az új kiadó az előbbi kiadótól az annál megjelent füzetek készletét és kiadói jogát megvette.

Folytatásos munkáknál köteles a kiadó az első füzet megjelenésekor adott engedmény-feltételeket a többi füzeteknél is, a munka befejezéséig fentartani, s nincs jogában azokat a mű megjelenése közben az elárusító rovására megváltoztatni.

A kiadó üzletét és kiadványait tetszés szerinti alakban hirdetheti a folytatásos mű füzeteinek borítékán, ha ez már az első füzet borítékján megtörtént. Nem fér azonban össze könyvkereskedői tisztességgel az az eljárás, hogy a hirdetés az első füzetten mellőztetik, ellenben az későbbben, a mű megjelenése közben kerül a későbbi füzetekre, még pedig oly alakban, mely az elárusító érdekeit sértheti, vagy alkalmas arra, hogy a közönséget az elárusító mellőzésével a kiadóhoz terelje. Ha a kiadó mégis ily meg nem engedett hirdetéseket alkalmazna, jogosított az elárusító a reá nézve káros hirdetési borítékot letépni és mással helyettesíteni, anélkül, hogy azért az esetleges őt megillető visszaküldés joga reá nézve megszűnnék.

46. §.

Oly füzetes (kötetes) vállalatot, melynek minden egyes füzete külön számíttatik fel, jogosított az elárusító lerendeléssel bármikor beszüntetni s a teljes mű átvételére a kiadó által nem kényszeríthető, ha csak erre vonatkozólag ellenkező kikötés felek között nem létesült.

47. §.

Az egész mű vagy bizonyos részek árának előre való felszámítására a kiadó csak az esetben jogosult, ha a felszámított részek, a folyó számlaévben, illetve a fizetés határnapjáig megjelennek. Ellenkező esetben az elárusító jogosított a meg nem jelent részek aránylagos ellenértékét új számlára átírni.

Hirlapi előfizetésekre nézve az ezekre vonatkozó általános elvek irányadók.

48. §.

Ha a kiadó az első füzet (rész, kötet, szám) szétküldésével az egész mű, vagy egész rész árát utánvette, úgy köteles az elárusítónak az egész művet vagy részt megrövidítés nélkül és a hirdetett határidőn belül leszállítani. Köteles továbbá az utánvett művet visszavenni, ha ez a kiadói kötelezettségek nem teljesítése vagy nem megfelelő teljesítése miatt remittáltatik.

f) A példányok állapota, defektek, hiányzó részek.

49. §.

Az elárusító megrendeléseinek teljesítésénél teljes, kifogástalan és használatlan legújabb kiadású példányokra tarthat igényt.

50. §.

A kiadó köteles a hiányzó (defekt) iveket, mellékleteket stb. a szállítástól számított 2 éven belül az elárusító kívánságára saját költségén leszállítani. Amennyiben a kiadó a hiányt pótolni nem tudja, köteles a defekt példányokat visszavenni, egyéb kártérítésre azonban nem kötelezhető.

Egyes kivételes esetekben, ha a kiadó a művet azzal a számlán feltüntetett kézírásos megjegyzéssel küldi: „pontosan átvizsgáltatott”, az elárusító köteles a hiánytalanságról azonnal meggyőződést szerezni és az esetleges hiányról a kiadót azonnal értesíteni.

51. §.

Ha az elárusító felszólalása nem egyes ivekre stb. vonatkozik, hanem egész részekre, füzetekre, számokra vagy teljes munkára, egyéb, ezzel ellenkező bizonyítékok hiányában, a következők szolgálnak irányadóul:

Helybeni eladásoknál, amennyiben az átvétel a kiadónál történik, az átvétel helyesen eszközöltnek tekintendő, ha az elárusító, illetve annak megbízottja az átvétel alkalmával kifogásokat nem tett. Amennyiben az átadás a kiadó részéről az elárusítónál történik, helyes az átvétel, ha az elárusító a leszállítás időpontjában kifogást nem emelt.

Vidékre történt szállításoknál, amennyiben ez nem bizományos útján, vagy megrendelésre történik, úgy a küldés veszélye az elárusítóra hárul. Amennyiben az elárusító részéről a küldemény tartalmát illetőleg kifogás emeltetnék, úgy az szolgál irányadóul, hogy a küldemény súlya az elszállításkor megfelelt-e a számlázott tartalom súlyának, természetesen a csomagolási súly tekintetbevételével.

A kiadó részéről megrendelés nélkül küldött könyvek küldési veszélye a kiadóra hárul.

(A bizományos küldés külön szabályozását a 35–39. §. tartalmazza.)

g) Bolti ár, kedvezmény.

52. §.

A magyar könyvkereskedelem kiadványainak határozott, nyilvános bolti ára van. A bolti ár megszabása kizárólag a kiadó joga. Amennyiben külön bolti ár van a könyvkereskedelemmel szemben és külön a közönséggel szemben, úgy a könyvkereskedelemmel történendő minden elszámolás e könyvkereskedelmi bolti ár alapján történik.

Kivételt képezhetnek: Ima- és templomi énekeskönyvek, naptárak, ponyvakiadványok és egyéb a házaló ipar tárgyát képező vállalatok (köszöntő-, levelező-, szakácskönyvek, képes gyermekkönyvek, népies iratok). Amennyiben az itt megállapított kiadványoknak nincs a kiadó által megállapított bolti ára, úgy Budapestre a budapesti könyvkereskedői szakosztály állapítja meg esetről-esetre az ily könyvek forgalmi árát, mely forgalmi ár éppen úgy kötelező, mint a kiadó által megszabott bolti ár. A vidék részére a forgalmi árát a vidéki szakosztály állapítja meg, mely egyes városok vagy körzetek könyvkereskedőit felhatalmazhatja, hogy a viszonyaik által indokolt árát maguk állapítsák meg.

A kiadó a bolti árát bármikor megváltoztathatja, s az elárusító köteles a kiadványokat a mindenkor közönség részére megállapított bolti áron forgalomba hozni. A bolti árváltozás közzététele a Corvinában kötelező, s hatállyal is csak e közzététel időpontjától fogva bír. A közzététel vagy az árváltozás alá eső kiadványok ezek teljes szövegének közzétételével eszközölhetők vagy amennyiben ez technikai okokból nehézségekbe ütközik, hatályos a közzététel, amennyiben ez az általános jegyzék megjelenésére való hivatkozással történik.

53. §.

A rendes kiadói engedményt meghaladó nagyobb engedményt a kiadó bármikor nyújthat, a minimális 25 százalékos engedménynél kisebbet azonban csakis abban az esetben, ha a bolti ár megállapítását a könyvkereskedelmen kívül eső tényezők befolyásolják. A minimálisnál kisebb százalékos engedménnyel számított ujdonságot az elárusító nem köteles elfogadni, sőt ily megrendeléseket a kiadó is csak az esetben tartozik teljesíteni, ha jóhiszeműleg felteheti a megrendelőről, hogy az a megrendelés időpontjában a rendesnél kisebb engedménnyel tudomással bírt.

54. §.

Az elárusító azon kikötése „vételtre rendelték magasabb engedmény mellett készpénzért” oly módon értelmezendő, hogy az engedménykülönbség legalább 5 százalék.

55. §.

Amennyiben valamely kiadó egy vagy több kiadványának bolti árát leszállítaná, úgy nováknál a megjelenéstől számított egy évig, egyéb kiadványoknál az árleszállítást megelőző három hónapon belül szállított kiadványokat a kiadó köteles saját választása szerint vagy visszavenni, vagy az árkülönbséget megtéríteni.

Nincs megtérítésnek vagy visszavételnek helye az esetben, ha a pénzegység értékelkedés folytán általános jellegű árleszállítások eszközöltek.

Az elárusító itt körülírt jogával csakis a leszállítás megtörténtétől számított 14 napon belül élhet. (Az árleszállítás a Corvinában közzéteendő.)

Valamely kiadvány megjelenési idejének megállapításánál a Corvina könyvészeti rovatában való közzététel időpontja szolgál irányadóul.

56. §.

Bolti ár megszüntetésének a következő esetek tekintendők:

1. Ha a kiadó kiadványának egész készletét antiquar forgalomban adja el.

2. Ha a kiadó oly intézkedéseket tesz, melyek a bolti ár megszüntetésének tekinthetők, például ha a művet valamely ujság részére ajándékkönyv céljaira, vagy viszont elárusításra adja el nagyobb tömegekben anélkül, hogy az átvevőket a bolti ár fentartására kötelezné.

Mindez esetekben a kiadó köteles a bolti ár megszüntetését a Corvinában közzétenni.

Ha valamely novánál a kiadó a mű megjelenésétől számított, egy éven belül, egyéb kiadványoknál pedig a bolti ár megszüntetését megelőző három hónapon belül, a szállított kiadványokra a bolti árat megszünteti, vagy oly rendelkezéseket fogantat, melyek a bolti ár megszüntetésének fogalma alá esnek, úgy köteles az elárusító raktárán még bebizonyíthatólag meglevő, közvetlenül a kiadótól készpénzért vagy szorosra hozatott példányokat visszavenni.

Az elárusító e jogával csakis a bolti ár megszüntetésének megtörténtétől számított 14 napon belül élhet.

h) Szállítási módokat, fuvar, csomagolás.

57. §.

A magyar könyv- és zeneműkereskedelem összes kiadványainak szállítása – egyéb, ezzel ellenkező kikötés hiányában – Budapesten át történik.

Közvetlen postai küldés csakis megbízásra történik.

Minden megrendelés, ha feltüntetve nincs: „közvetlenül küldendő”, a bizományos útján eszközölendő.

58. §.

Ha a vidéki kiadványokat budapesti bizományos útján szállítják, úgy a bérmentesítési kötelezettség Budapesten a bizományosig a vidéki kiadót terheli. Az elárusító a vidéki kiadóknak szóló remittendákat a kiadó bizományosához bérmentesen köteles küldeni.

Ha a megrendelő nem a rendes (bizományos) uton kívánja a megrendelés eszközölését, hanem közvetlenül, úgy a bérmentesítés kötelezettsége őt terheli. Ugyanez vonatkozik a kiadóra is, ha a remittendákról külön intézkedett.

i) Számlakivonat, remittendák, disponendák, leszámolás.

59. §.

Amennyiben a kiadó az elárusítónak nem készpénzben szállít, vagy közöttük az elszámolás tekintetében egyéb, újabb megállapodás nem áll fenn, úgy az év végén (december 31-én) az elmúlt évi küldeményekről, valamint a beérkezett remittendákról, fizetésekről, stb. összegszerű kivonatot küld az elárusítónak. Az elárusító rövid határidőn belül, legfeljebb 14 napon belül tartozik nyilatkozni, vajjon egyezik-e a két cég könyvelése és összegszerűen kell kimutatnia az eltéréseket.

Amennyiben az elárusító a kiadó kivonata ellen 14 napon belül kifogást emelt, a kiadó az elárusító kívánságára köteles részletes kivonatot adni. Ha a kifogásolás 14 napon túl történt, az elárusító köteles a kifogással egyidejűleg részletezett kivonatát beküldeni.

60. §.

Az elszámolás oly időben eszközendő, hogy az egyeztetések és az esetleg eltérések helyreigazítására megfelelő idő álljon rendelkezésre, úgy hogy a végleges elszámolás kellő időben történjen.

Amennyiben a kiadó mulasztása folytán az elszámolás március 31-én meg nem történne, úgy az elárusító feltétlenül köteles az elmúlt évre vonatkozó tartozásegyenleget saját könyvei szerint március 31-én kifizetni és köteles a kiadónak segítségére lenni abban, hogy a fennálló különbözet mihamarább rendeztessék. A végleges elszámolás megejtése után a különbözet haladéktalanul kiegyenlítendő.

61. §.

A kiadó feladata közvetlenül újév után legkésőbb január 15-ig üzletfeleivel szemben alkalmas módon (körlevél, vagy remittenda-számla szétküldése, illetve a Corvinában való meghirdetés által) óhajait a remittendákat vagy disponendákat illetőleg köztudomásra hozni, ellenkező esetben az elárusító saját belátása szerint járhat el. Az elárusító is tartozik azonban remittendáit úgy utnak indítani, hogy azok legkésőbb március 15-ig a kiadó kezei közt legyen.

Kivételes és indokolt esetben március 15-ike után beérkezett remittendaküldeményeket a kiadó új számlára köteles átvinni, ha az elárusító a késedelmet indokolni tudja, de a május 1-e után feladott ily küldeményeket semmiesetre sem köteles átvenni.

62. §.

Remittálhatók az utolsó évi számlában előforduló disponendák és bizományi könyvek, amennyiben használatlan és eladható állapotban vannak. Színét vesztett, szennyes, vagy kopott boríték a füzőtt könyvet még nem minősíti eladhatatlannak, amennyiben a kérdéses kiadvány külseje új boríték alkalmazása által rendbehozható. Kivételt képeznek a kötött könyvek, melyeknél a kiadó a kötés megtérítését követelheti.

63. §.

A remittálás tekintetében a jogszokások keretein belül mindig azok a feltételek szolgálnak irányadóul, melyeket a kiadó (remittenda-számlán, körlevelen, vagy hirdetésben) magának a leszámlálásra vonatkozólag kiköt.

64. §.

Disponendákat csak a kiadó engedélyezhet. Törölt disponendákat, vagy visszakért bizományi árukat, amennyiben azok a visszaküldésre jogosultak, köteles az elárusító az erre vonatkozó értesítés vétele után két hónapon belül a kiadónak, vagy bizományosának saját költségén visszaküldeni; rövidebb határidőn belül visszakérteknél a szállítási költséget a kiadó tartozik fedezni. E határidőn túl a kiadó azokat visszavenni nem tartozik, hanem az ellenérték megtérítését követelheti.

Junius 10-én tul a kiadó a disponendákból töröltek régi számlából vissza nem kérheti.

Az elárusító a disponendák jegyzékét a remittendákéval együtt tartozik a kiadónak megküldeni.

65. §.

Közvetlen a leszámolás után köteles a kiadó az elárusítónak egy végelszámolást tartalmazó zárlatot küldeni. Az elárusító a zárlatot azonnal átvizsgálni s az esetleges különbözetet a kiadóval saját könyve szerint kezelni köteles.

k) Kötelmi rész.

66. §.

A bizományos a kiadótól vagy egyéb szállító cégtől átadott küldemények vételét az átadóval szemben elismervénnyel igazolja. Saját részéről a csomagok továbbítását a kísérő jegyzékbe (avisóba) történt bevezetéssel igazolja.

Az ujdonsági küldeményekre vonatkozólag a 35. §. rendelkezései az irányadók. Ehhez még megjegyeztetik:

Ujdonsági küldeményeknél, közvetlen küldésért az elárusító a szállítási veszélyt (37. §.) csak egy példányért viseli, kivéve, ha ő maga kívánta az ujdonságoknak több példányban való küldését. Amennyiben a kiadó egynél több példányt kéretlen küldene, úgy az első három küldeménynél az egy példányt meghaladó ujdonság-példányok küldési veszélye a kiadót terheli, csak a negyedik küldeménytől kezdődőleg, amennyiben a nagyobb, egyenlő példányszámban való küldést az elárusító nem kifogásolta, hárult át az azonos példányszámok erejéig a veszély az elárusítóra.

67. §.

Az elárusító a kiadónak minden kapott küldeményért s így a disponendákért is teljesen szavatol.

68. §.

A szavatolás a küldeményeknek címzett vagy annak bizományosa által történt átvételével veszi kezdetét és a remittendáknak a kiadó vagy annak bizományosa kezeihez juttatásával ér véget.

69. §.

Az elárusító rendszerint a könyvek netto áráért szavatol. Jelentékenyebb veszteségeknél, melyek a rendes kereskedői gondossággal elkerülhetők nem voltak, ideértve: a bizományos jóhiszemű tévedését is, az az elv szolgál irányadóul, hogy az egyik fél veszteségén a másik ne nyerészkedjék. Ilyen esetekben a kiadó csakis a kiadványok tényleges előállítási költségére tarthat igényt.

Az üzleti viszony megszűnése.

70. §.

Az üzleti összeköttetésnek egyik alapelve, hogy egyéb megállapodás hiányában az elárusító kötelezettségeit minden év március 31-én teljesíti. Ha ez meg nem történik, a kiadó jogait érvényesítheti, bármikor történt is a szállítás, vagyis követelheti a küldemények azonnali visszaküldését, illetve teljes követelésének megtérítését.

71. §.

A 70. §-ban megállapított jog illeti meg a kiadót a disponendák és bizományi áruk felett, fizetéseképtelenség vagy csőd esetén, harmadik személyekkel szemben, vagyis azon áruk tekintetében, melyek az ő tulajdonát képezik, szabadon rendelkezhetik.

72. §.

A kiadó által nyújtott hitel személyi, s azt illeti, akinek az nyújtott.

73. §.

Az elárusító tartozik cége minden tulajdonjogi változását, ideértve: a társasviszony tekintetében bekövetkezett változásokat is, a kiadó tudomására hozni. Üzletátruházás esetén a kiadó által nyújtott hitelnek az utódra való átruházásához a kiadó beleegyezése kikérendő.

74. §.

Ha a kiadó hozzájárulását megtagadja, az elárusító köteles a számlát azonnal kiegyenlíteni. Ha a változás a kiadó tudta nélkül történik, vagy ha a kiadó beleegyezését nem adta, úgy az átruházó, mint az új üzlettulajdonos egyetemlegesen szavatolnak a kiadó követeléséért.

75. §.

Ha a kiadó jön csődbe, vagy adja el üzletét, az elárusítónak rendelkezési joga, a kapott bizományi küldemények és disponendák tekintetében nem változik, hanem az itt megállapított elvek ez esetben változatlanul érvényben maradnak.